

TISKOVINA

**POSTNINA PLAČANA
PRI POŠTI 2253 DESTRIK**

Občan

25. MAJ / VELIKI TRAVEN 2000, GLASILO OBČINE DESTRIK, LETO V, ŠTEVILKA 5 (45)

MAJ

POPOTNICA V JUNIJ

Mesec se imenuje po starem latinskem bogu Maju. Že od nekdanj velja za pomladanski mesec, ki je poln posebnih življenjskih sil. V mnogih deželah so ga zato slavili s postavljanjem mlajev, ki niso nič drugega kot ponazoritev pradednega drevesa življenja, simbol rodovitnosti in življenjske rasti sploh. V katoliški cerkvi je mesec posvečen življenju Marije; v njenem čaščenju odmeva prastaro čaščenje plodnosti božanstev. Sedanje slovensko ime za maj - veliki traven srečamo že pri Martinu iz Loke (weliky trawen). Povzel ga je tudi Trubar in za njim še vrsta drugih. Obenem pa menda ni slovenskega mesečevega imena, ki bi ga poznali v toliko različicah. Nekdaj so bila v rabi imena kot majnik, cvetnar, cvetnik, rožni cvet, rožni mesec, šentlipovšek itd. V Prekmurju ga še vedno imenujejo risalček ali risalčak, to je binkoštni mesec; binkoštim namreč pravijo Prekmurci risale ali risali. Pomensko gre pri velikem travnu za isto vsebino kot pri malem travnu, aprilu.

Nataša Žižek

VPIS V VRTEC DESTRIK

Od 1. SEPTEMBRA 2000 bo v novem vrtcu v Destriku deloval oddelek starejše skupine VRTCA.

Vanj se lahko vključijo otroci stari od 3 do 7 let (in mlajši, če so že "čisti"). Vpisne liste dobite v tajništvo šole vsak dan od 8.00 - 15.00 ure do 2. junija 2000.

Rok prijave: 5. junij 2000.

Občina Destrik

VABILO

13. junija ob 17. uri bomo na široko odprli šolska vrata in v šolo povabili vse, ki si želite ogledati prireditev ob dnevu šole.

PROGRAM:

17.00 - 19.00

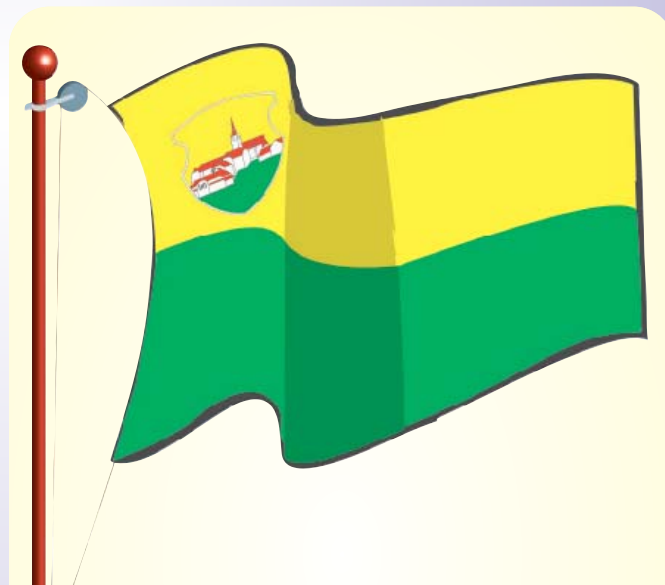
predstavitve raziskovalnih nalog in ostalih dejavnosti učencev (v avli in učilnicah)

17.00 - 18.00

kulturni program

(otroški in mladinski pevski zbor, modna revija, instrumentalne točke, ples, recitacije).

OŠ Destrik

**Ob praznovanju 2. občinskega praznika
čestitamo vsem občankam in občanom
in želimo, da ta postane praznik nas vseh.**

*Župan Franc Pukšič,
občinski svet
in občinska uprava*

**Čestitkam se pridružujemo tudi
v uredništvu Občana!**

3. BLAGOSLOV KONJEV IN 6. MAJSKE IGRE

Foto: LizikaBac

V nedeljo, 30. aprila, se je na Destrniku pred turističnim domom na 3. blagoslovu konjev zbralo okrog 30 konj in konjerejev iz domačega kraja in okolice ter iz različnih konjeniških klubov.

Po uvodnem pozdravu predsednika TD Destrnik Ivana Zorca je konjereje in ljubitelje konj pozdravil še župan Franc Pukšič. Ljudske pevke so v kratkem kulturnem programu zapele nekaj pesmi. Obred blagoslova je opravil domači župnik g. Mihael Valdhuber, nakar je sledil še "blagoslov jezdecev". Župan je vsake-mu ponudil kozarec domačega vina, v pomoč sta mu bili Lizika Bac in Nataša Žižek oblečeni v narodne noše. Predsednik pa je zbranim konjem ponudil kruh in sol. V TD se veselijo obiska konjerejev na Destrniku, saj število udeležencev blagoslova iz leta v leto raste.

Prireditve se je nadaljevala s 6. majskimi igrami, ki jih je organiziral OO SDS.

Tekmovalo je 7 ekip: SDM Duplek, SDM Destrnik, Zidarstvo in fasaderstvo Janez Murko s.p., TD Destrnik-Destrniški koranti, Okrepčevalnica Zelenik, Turizem na vasi Lacko in Izdelava ostrejši Milan Strgar s.p. Ekipe so se pomerile v nošenju vode s putami, predajanjem jabolka pod brado, v igri imenovani stonoga, luščenju koščic, vlečenju vrvi in plezanju na majsko drevo. V ekipah je vladal

močan tekmovalni duh, ki ga je spremljalo obilo

zabave in smeja. Končni izid je bil naslednji:

1.mesto-TD Destrniški koranti, 2.mesto-Zidarstvo in fasaderstvo Janez Murko s.p., 3.mesto-SDM Destrnik, 4.mesto-SDM Duplek, 5.mesto- Okrepčevalnica Zelenik, Turizem na vasi Lacko in Izdelava ostrejši Milan Strgar s.p. Glavni namen prireditve je, da se denarna sredstva od dobička namenijo v dobrodelne namene. Letošnji dobiček (250.000 tolarjev) sta si razdelila organizatorja, torej TD Destrnik in OO SDS Destrnik na pol. TD Destrnik bo celotni dobiček namenilo za nakup posode. OO SDS Destrnik pa bo namenil, 80.000,00 tolarjev za enkratno denarno pomoč srednješolcem iz socialno ogroženih družin, 45.000,00 tolarjev pa so namenili TD Destrnik za nakup posode.

Nataša Žižek

KOLESARJENJE

Sončen prazničen 27. april smo v TD izkoristili za prvo rekreacijsko kolesarjenje po vinski – turistični cesti občine Destrnik.

Okrog 30 udeležencev najrazličnejših starosti se nas je ob 9. uri zbralo pred turističnim domom in željni novih dogodivščin smo se podali v smeri pokopališča, do lisičjaka, skozi Jiršovce, kjer nas je presenetil g. Marjan Lovrec. Iz zelo

Po okrepčitvi in kratkem oddihu smo pot nadaljevali do Grajenščaka, skozi Drsteljo, mimo Lacka, lovskega doma, do Janežovcev in nazaj na Destrnik.

Ob vrnitvi so nam članice TD postregle z izvrstnim golažem, ki ga je skuhala ga. Sandra Žvajker in kruhom iz krušne peči ge. Marije Voda. Manjkalo pa ni tudi pijače. Po 21 km dolgi poti

smo bili vsi zadovoljni – mladi in tisti manj mladi saj veste, glavno je sodelovati in ne zmagati.

Člani TD smo z izvedbo kolesarjenja zadovoljni, saj ni bilo zapletov ali poškodb, obstaja pa želja, da bi se naslednjega kolesarjenja udeležilo še več ljudi, saj tako radi nepremišljeno rečemo, da se na Destrniku nič ne dogaja. Domov smo se vračali vsak s svojimi mislimi, večina pa bogatejša za užitke doživete v naravi,

domišljenega šanka nas je postregel z doma pridelanim sokom in okusnim domačim vinom. Za pogostitev se mu vsi kolesarji zahvaljujemo.

ki jih je danes ob hitrem tempu življenja vse manj.

Tekst in foto: Ivan Zorec

ZAHVALA

Na Jurjevo nedeljo je bil v okviru majskih iger, ki jih je že šestič zapored organiziral OO SDS na Destrniku 3. blagoslov konjev.

TD in SDS sta se dogovorila, da si bosta delila delo in dobiček.

Stranka izkupiček vsako leto nameni socialno ogroženim, ali pa za dejavnosti v kraju. Na pobudo vodja prireditve g. Cirila Koserja so letos del dobička namenili TD, ki ga bo porabilo za opremo kuhinje v turističnem domu.

Lanom OO SDS se zahvaljujemo za povabilo k sodelovanju in upam, da bomo še sodelovali, saj je bila prireditve izvrstno izvedena.

Vsem, ki ste kakorkoli pomagali pri prireditvi, se iz srca zahvaljujemo.

Člani TD Destrnik

Izdajatelj: Občinski svet Občine Destrnik

Uredništvo: Nataša Žižek, Slavica Kramberger in Milena Širec.

Glasilo prejemajo vsa gospodinjstva v Občini Destrnik brezplačno.

Javno glasilo OBČAN - GLASILO OBČINE DESTRIK je vpisano v evidenco javnih glasil pod zaporedno številko 1365.

Na podlagi Zakona o DDV sodi javno glasilo Občan med proizvode, za katere se obračunava DDV po stopnji 8 %.

Naslov uredništva: OBČAN, Vintarovci 50, 2253 Destrnik.

Telefon: 062/752-09-00

Telefaks: 062/752-09-02

E pošta: casopis.obcan@siol.net

Časopis OBČAN izhaja v nakladi 850 izvodov

Prva številka časopisa Občan je izšla 25. julija 1996.

Odgovorna urednica: Nataša Žižek

Lektorica: Bojana Kolenko

Oblikovanje in tehnično urejanje: Zmagoslav Šalamun

Tisk: Tiskarna Grafis, Požeg 4, Rače

ALI JE BILO VČERAJ ALI JE ŠE DANES

OD KRIŽEVEGA TEDNA DO BINKOŠTOV

Vročina je čedalje huje pritiskala in kmetovalcu vnovič zbudila skrb za uspešno letino. Že v pravadnini so se zato z obhodi po poljih med posevki priporočali duhovom in božanstvom, ki naj bi pridelke obvarovali pred neurji, točo ali sušo, v krščanski dobi pa so to vlogo prevzele prošnje procesije. Te so bile v navadi v križevem tednu in so se nekdanj pomikale med polji od farne cerkve do podružniških cerkva ali celo do sosednje fare, tako da so se procesije iz posamičnih far večkrat celo srečale. Poleg procesij so bile dolga stoletja običajne tudi "vremenske maše", ki imajo prav tako namen zagotoviti božjo pomoč za dobro letino. Za take maše so dajali posamezniki pa tudi soseske, takrat pa so seveda morale biti v domači podružnici.

Od verskih poletnih praznikov sta najznamenitejša vnebovход in binkošti. Vnebovход so včasih praznovali s posebnimi vnebovходnimi igrami. Kip zveličarja, ki je od velike noči stal na oltarju, so takrat s posebnimi pripravami vzdignili pod strop, kjer je skozi odprtino izginil pod streho, od tam pa so se nato vsule med verno srenjo različne dobrate. Od vsega obreda je bilo med ljudstvom ohranjenih še nekaj starodavnih šeg, npr. zasajanje križcev iz blagoslov-

ljenega lesa na koncu njive na predvečer vnebovхода in podobno, ki so prav gotovo ostanek nekdanjih poganskih šeg.

Binkošti, ki kmalu slede, pa so majniški praznik v pravem pomenu besede. Tako kot Kristusov vnebovход so nekdanj tudi binkošti – prihod sv. Duha nad apostole – praznovali s pravimi predstavami. Ko je mašnik v cerkvi pristopil k daritvi, so pričeli tolči po kovinskih posodah in tako posnemati grom, s pihalniki in piščalkami, z otepanjem oblačil in stresanjem pa so po sve-topisemskem sporočilu skušali vzbuditi predstavo viharja. Istočasno so izpod cerkvenega stropa pričela padati goreča povesma preje, ki so ponazarjala ognjene zublje, ki so se prikazali nad glavami apostolov, vmes pa so sipali tudi rože. Prejo, ki je ljudem popadala na glavo ali obleko, so pogasili s curki vode. Sledil je glavni prizor, "vihtenje sv.Duha". Šlo je za pozlačeno kolo, ki je imelo kakega pol metra v premeru, na spodnji strani pa je bil nanj pritrtjen golob, ki ga je bil izdelal vški podobar. Ko so verniki zapeli pesem "Pridi sv.Duh", se je v lini na cerkvenem svodu prikazalo zlato kolo z golobom in se med vrtenjem spuščalo vedno nižje, dokler ni ostalo nad glavami. Leseni ali papirni golob, ki je v

tolikih kmečkih hišah krasil bogov kot, je ostanek tega starodavnega običaja.

Splošna navada je bila, da so za binkošte okrasili hiše z zelenjem in cvetjem, Verovali so, da bo za binkoštno nedeljo sv.Duh sedel na zelene veje v oknih. Temu se je marsikje pridružila šega pokanja z biči ali možnarji. Kot ob drugih praznikih, se tudi za tem pokanjem skriva globlji smisel. Odgnati je bilo treba duhove in zle sile, ki bi letini lahko povzročile škodo. V srednjem veku, ko je krščanstvo pri nas že povsem prevladalo, so si te duhove pričeli predstavljati v podobi čarovnic, služabnic hudobnega duha. Preganjali so jih seveda tudi z močnim zvonjenjem in ponekod so se zvonarji bližnjih cerkva kar kosali med seboj, kdo bo glasnejši. V zvezi z binkošti tudi ne manjka raznih vraž. Tako pripisujejo posebno moč binkoštni rosi. Če je hotelo dekle biti lepo, se je moralo na pravem kraju z njo umiti. Roso so tudi nabirali, da bi imele krave več in boljše mleko. Paziti pa se je prav te dni dalo pred čaravicami. Krave so morale zgodaj domov s paše, da bi jih čaravnice ne pomolzle in jim vzele mleko.

Nataša Žižek

VAS DOLIČ – z označbami in še s čem

Vaščani Doliča smo s predsednikom vaškega odbora na čelu izpeljali že kar nekaj delovnih akcij.

Pred nekaj leti smo napeljali vodovodno omrežje ter telefonske priključke. Obnovili smo tudi avtobusno postajo, ki pa je na žalost kar naprej tarča vandalov. V vasi imamo tudi novo zbiralnico za mleko, saj stara že nekaj časa ni več služila svojemu namenu. Pogled na zapuščen objekt ni bil nič kaj prijeten, zato smo se odločili, da na istem prostoru zgradimo novega. Nastal je s finančnimi sredstvi kmetov, ki nosijo mleko v to zbiralnico, ter s sredstvi Občine Destrnik in Mlekarske zadruge Ptuj. Veliko zaslug za izgradnjo objekta pa imamo tudi vaščani, saj smo veliko prostovoljnega časa vložili v izgradnjo kar sami. Pred časom smo tudi razširili in asfaltirali kar nekaj kilometrov ceste po vasi.

Postavili smo tudi ograje na mostovih in prometne znake. Ob koncu aprila je predsednik vaškega odbora s pomočjo vaščanov postavil table z označbo vasi na več mestih, saj se kot verjetno veste, vas Dolič razteza na obeh straneh regionalne ceste. In ker je bil pred vrati 1. maj, smo praznik obeležili s postavitvijo majskega drevesa. Tudi to delovno akcijo smo vzeli resno in majsko drevo postavili na sam začetek vasi. Po postavitvi smo se malce poveselili in nazdravili v upanju, da bi se vas Dolič še naprej razvijala in se posodabljala. Na koncu bi izkoristili priložnost in se zahvalili vsem, ki ste nam na kakršenkoli način pomagali, da smo lahko izpeljali vse akcije do sedaj.

Vaščani Doliča

Foto: Majda

Praznovanje v Placarju

Pred velikonočnimi in prvomajskimi prazniki smo se v naši vasi Placar odločili za dve prireditvi, ki sodita k tema praznikom.

Za veliko noč smo organizirali velikonočno kresovanje, ker je bilo lansko zelo uspešno. VO in nekaj vaščanov je začelo zbirati ekološko čisti material za kres. Lokacijo smo določili pri vodohramu v Placarju, na zemljišču, ki je last g. Irgla. Tja

smo pripeljali približno deset prikolic raznega odpadnega lesa in ga zložili v velik kres.

Kresovanje se je pričelo v soboto, 22. aprila, ob 20. uri. Obisk je bil zelo dober, tako da VO Placar razmišlja, da bi postalo tradicionalno.

Prvomajsko prireditev smo organizirali ob postavitvi prvomajskega drevesa (majpana).

V soboto, 30. aprila 2000, dopoldan se je zbrala ekipa, ki

je bila določena za podiranje drevesa. Drevo je daroval g. Franc Anžel. Najprej so se malo okrepčali, potem pa odšli po drevo ter ga pripeljali v križišče pri Bašlu. Tam so ga olupili, okrasili in pripravili za postavitve. Postavitev se je pričela okrog 20. ure. Ker pa danes ne gre več brez tehnike, so se tudi naši fantje in možje znašli in naprosili g. Vauda, da je prišel pomagat s strojem. Za

pomoč se mu zahvaljujemo. Po postavitvi smo prižgali tudi prvomajski kres in pričelo se je vsesplošno rajanje, ki je trajalo pozno v noč. Zopet smo se zbrali sosedje, sovaščani ter mnogo drugih, ki jih je pot vodila tod mimo.

Alojz Anžel

VČERAJ IN DANES ENEGA KMETA IN KMETICE

BRATA MLINARJA

Čučkov mlin v Jiršovcih, zadnji del mlina - pogled na jez.

Potok Rogoznica izvira v Žikarcu in se izliva v Ptujsko jezero. Potok je bil pomemben vir energije, zato so ga mlinarji zelo izkoriščali. Ljudje v 18., 19. stol. in prej so žito v manjših količinah mleli ročno na žrmlje. Ker pa je bila poraba kruha velika, so žrmlje postale premajhne. Naenkrat so hoteli zmleti več žita. Mlini na vodni pogon so to omogočali. Na Rogoznici jih je bilo približno deset do dvanajst. Franc Čuček, mlinar iz Jiršovc, jih je po spominu naštel enajst: Ornikov mlin, Kokolov mlin, vmes še en mlin, kateremu ne ve imena, Čučkov mlin, Mundov mlin (danes hiša Fuksovih, Vintarovci), Hrgov mlin (danes hiša Lipovškovih, Vintarovci), Simoničev mlin (danes domačija Kejačevih, Janežovci), Potrčev mlin, kasneje Čehov mlin (domačija Jožeta Potrča, Janežovci, zraven je danes bife Picasso), še en Potrčev mlin (danes domačija Zadravec), Rašlov mlin (nekje v Rogoznici), Kekečev mlin (Žabjak). Vsi mlini so mleli še pred 2. sv. vojno, po letu 1946 pa so se začeli ustavljati. Ornikov mlin je delal še pet let po vojni, Hrgov in Simoničev tudi, Kekečev pa je obratoval še nekaj let več. Danes noben od naštetih ne dela več. Čučkov mlin se je ustavil 1946. leta, Franc Čuček ga je takrat hotel preurediti, pa mu ni uspelo in mlin se je ustavil. Naprej se je družina preživljala s poljedelstvom.

Franc se je na mlin priselil 1933. leta, takrat je bil to Kurbošov mlin. Visoka stavba, v nadstropju s stanovanjskim delom, spodaj z mlinom, je bila dokončno zgrajena 1904. leta; taka je tudi letnica

nad (nekoč) vhodnimi vrati mlina, danes nad vrati garaže. Po pripovedovanju Franca Čučka je prvi lastnik, z inicialkama M V na tramu mlina, začel stavbo graditi že leta 1801, ker pa je verjetno ni mogel sam dokončati, jo je končal drugi lastnik, z inicialkama M E. Hiša je bila že takrat grajena v funkciji mlina, kar je vidno še danes, čeprav spodnjega dela hiše ne uporabljajo več kot mlin. Predvideva se, da so bili še prejšnji lastniki neki Letniki. Vsi lastniki te mogočne in visoke hiše so bili verjetno mlinarji, to gre sklepati po namembnosti in oblike zgradbe.

Spodnji (pritlični) del je bil namenjen mlinu, zgornji del hiše oziroma mlina pa je bil bivanjski: kuhinja, velika soba – hiša, manjša soba – štübl in hodnik – prikl.

Kekečev mlin v Žabjaku je imel še do pred kratkim notranjo opremo mlina, z lastnikom Kekcem sta se s Francem tudi poznala: "Mlinarji so handlali za kamen, gredi, bili so med seboj povezani."

Ornikov mlin je nazadnje že mlel z valjčnim mlinom – kamne so zamenjali valji, med njimi je letelo zrnje. To so bili novejši mlini, z večjo kapaciteto mletja.

Franc Čuček (1901-1974), rojen v Bišu, je bil izučeni mlinar. Mlinar je bil že njegov oče Alojz Čuček (1868-1938). V Bišu, kjer so imeli mlin, sta kot mlinarja delala z bratom Alojzom na očetovem mlinu do 1933. leta. Brat Lojz je ostal doma, Franc pa se je priženil na Kurbošov mlin v Jiršovce. Njegova žena Marija Kurboš je bila mlinarjeva hči. Franc Kurboš, stric Marije Kurboš, je mlin tega leta zapustil

Francu.

Hiša je imela na zadnji strani dve zunanji vodni kolesi, zajzo,¹ kamor je poleti, ob sušnem obdobju, pritekalo malo ali nič vode. Po petih urah je voda iz zajze iztekla in naslednje štiri ure je mlinar čakal, da se je zopet nabrala in je mlel dalje. V deževnem obdobju je mlin lahko neprestano tekel in mlel. Lopatice na zunanjih kolesih so bile iz hojke, borovega lesa. Pokrite so bile s šibjem, morale so biti v senci in neprestano v vodi, tako so ostale trpežne. Mlinsko kolo je imelo tri metre premera, voda je med mlinske lopatice pritekala od zgoraj. V notranjosti, spodnjem delu hiše, je bila lesena gred za pogon v notranjosti mlina, dve leseni manjši zobati kolesi s prenosom vertikalne osi navzgor do dveh kamnitih kamnov na štajnpodu². Med zgornjim in spodnjim kamnitim mlinskim kamnom je bila praznina, kamna se je dalo vzdigovati in spuščati, primerno mletju. V lesen, narobe obrnjen piramidast lijak so med kamna stresali zrnje. Vmes so bili utori, skozi katere je tekla moka. Kamen je moral biti oster, Franc ga je vsak teden klepal. V pajtlkište³ je tekel zmleti material. Pajtlkišto je treslo, da se je sproti sejala in ločila dobro in slabše mleta moka. Debelejši material je tekel v mlinske škafe in se je vrnil med mlinske kamne. Mlinski kamen je zrno zdrobil, sejalna naprava pa je ločila moko in otrobe. 100 kilogramov zrnja

hodil popravljati tudi okoliške mline.

Nekoč so kmetje zrnje pripeljali in iz istega (svojega) zrnja dobili moko. Nanjo so čakali od tri do štirinajst dni, odvisno od vode. V sušnem obdobju so čakali dalj časa. V Čučkovem mlinu so mleli pšenico, za črni kruh rž, pšenico in koruzo. Mlinarju je pomagala tudi žena, na hrbtu je nosila vreče zrnja na štajnpoden.

Stari mlinarji so izločali otrobe, iz Obrtne zbornice so imeli predpis vzeti 10 odstotkov zrnja, 90 odstotkov je dobil nazaj lastnik zrnja v obliki moke. Imel je mlevsko knjigo oziroma zvezek, kamor je zapisoval imena strank, količino in vrsto pripeljanega zrnja. Knjiga je bil dokument in dokaz za pravilno plačevanje davka državi. Prvi, manjši črni zvezek, z napisom Mahlpoften Buch in drugi, večji z napisom Lohnmahl und Umtausch Buch. Imena lastnikov zrnja so pisana v nemščini, priimki so slovenski, kraji pa nemški.

Franc ni delal zaloge moke, mlel je tisto, kar je bilo pripeljano, zato so stranke čakale od tri do štirinajst dni. Po žetvi in med žetvijo je imel največ dela, sezona je trajala od avgusta do septembra, za fašenk, pred veliko nočjo in božičem. Zrnje so vozili iz Rogoznice, Dolgi Njiv in Jiršovc: "K župniku ali k mlinarju greš tja, kjer se ti dopade, sam zbiraš, h kateremu boš šel." Franc, moj informator in sin prvega Franca Čučka, se je šolal v Ljubljani tri leta po tri mesece,

Čučkov mlin v Bišu, vhod v mlin na desni strani hiše.

je kamen mlel štiri ure. Skupni notranji opremi se je reklo transmissija. Vsak mlinar si je mlinske kamne klepal sam, Franc pa je

prakso pa je opravljal kar pri stricu v Bišu. Kot vajenec med leti 1956-1959 je imel plačo, ki je bila trikrat manjša od mlinarjeve.

1959. leta je naredil izpit, uradno postal mlinar in se 1961 zaposlil v podjetju Pekarne, mlini Vinko Reš Ptuj.

Drugi mlinar, Alojz Čuček, brat Franca Čučka pa je imel mlin v Bišu, ki se je prav tako imenoval Čučkov mlin.

Antonija Muršec, hči Alojza Čučka, se spominja dveh mlinov: enega pred letom 1946, ko so izvršili velike in temeljite spremembe na mlinu in mlin po tem letu. Leta nazaj je bil tu mali mlin na kamne: dva para mlinskih kamnov, eno zunanje kolo in en manjši kamen za mletje zrnja svinjam. Tak mlin je imel še Alojz Čuček, mlinar in oče obeh mlinarjev Alojza in Franca. Oba sinova sta se naučila mlinarstva od očeta. Alojz je ostal doma in mlin posodobil, Franc pa je odšel v Jiršovce na Kurbosov mlin in tam mlinaril še nekaj let. Alojz je mlin doma prevzel 1935. leta. V starem mlinu na kamne so mleli zrnje vsakemu lastniku posebej, največ ječmena, koruze, pšenice. Ker je bil to mlin na vodo, je moral mlinar počakati na dovolj vode v jezu oziroma v zajzi, da je pritisk vode pognal zunanje mlinsko kolo. Potok so imenovali mlinsčica, dotok za pogon kolesa so vzeli iz potoka, ki je izviral v Nadbišecah, v spodnjem bišečkem potoku. Tega potoka danes ni več. V starem mlinu so imeli malo sobico, kjer so kuhali čaj in spali. Zato so imeli nad vrati zvonček in ko je bil mlinski kamen prazen, je zvonček pozvonil in mlinar se je zbudil.

Leta 1946, na tramu v prvem podnu mlina – valcenpod je na tramu napisana letnica in inicialke tedanjih lastnikov 19 A A Č 46; Alojz in Antonija Čuček. To leto so povečali stanovanjski del hiše in mlin, dvignili streho in prostore. Mlinske kamne so zamenjali za valjčne, ki so mleli. Vir energije ni bila več voda, ampak najprej velik Puchov motor, za katerega so kurili hrastova drva, potem pa elektrika, ki sta jo v kraj dala narediti okrog 1956. leta dva takratna mlinarja: Čuček in Trančar. Motor se je imenoval holdgasar, zanj je bilo potrebno veliko plina, zato so bila najboljša hrastova drva, ki imajo največ plina. Zakurili so v ponedeljek zjutraj, v soboto zvečer pa so prenehali s kurjenjem. Na holdgasarju je bilo veliko kolo, ki so ga morali pognati ročno dva do trije ljudje. Tako so kurili noč in dan, motor je gnal celi mlin, to je štiri valjčne. Kasneje pa je prišla elektrika kot vir energije za mlin. Ostal je en mlinski kamen, v katerem so mleli za zamet, zrnje za svinje. S posodobitvijo mlina so lahko naenkrat mleli večjo količino zrnja, posameznik v obliki moka ni več nazaj dobival svojega zrnja.

Antonija, moja informatorka, je v mlinu veliko pomagala očetu. Delala je vse: pometala, mešala moko z lopato, kurila: "Oče bi me lahko pustil samo v mlinu. Brat ni hotel v mlin, mene pa so dobro ponucali. Rada sem šla v mlin."

Težkih vreč niso nosili več na

ramah, vozili so jih na dritlih¹. V mlinu so bili trije "sigurni" mlinarji in eden do dva, ko je bilo veliko dela (največ jeseni, ko so se kmetje pripravljali na zimo), in trije vajenci. Mlinar je v novem mlinu moral biti buden: ob štirih popoldan je šel spat, vstal je ob polnoči in do jutra mlet, šel malo nazaj spat, potem pa zopet mlet. Ker je bilo več mlinarjev, so se menjavali. Ob nedeljah pa niso delali: "Takrat je vse stalo." Mlin se je ustavil.

Mleli so velike količine zrnja: lastnik je pripeljal različno žito. Ko se je nabralo dovolj zrnja, so ga ločili v mlinske vreče. Na vreče strank so nalepili listek z imenom, količino in vrsto zrnja. Tako je lastnik v svoji vreči, ki je bila že pripravljena, dobil isto količino moka, kot je imel zrnja (mlinar je odštel svojo predpisano mero). Vrečo so po jašku iz druge etaže mlina – mehlpodna spustili lastniku na voz. Še prej so to moko na podnu premešali z lopato.

Hiša je bila sestavljena iz bivanjskega prostora in mlina. Mlin je stal za bivanjskim delom, zadaj. Po prenovi, so celo stavbo povečali in zvišali. V mlinu so na ta način pridobili še dve novi nadstropji. Tako je mlin imel tri podne: prvi pod ali valcenpod², drugi pod ali melpod⁶ in tretji pod ali zihartpod⁷.

Prenovljeni bivanjski del hiše je imel kuhno, dve sobi in hodnik. V starem mlinu je bila nekoč občina, v katerem je stanoval občanar z družino. Mlinar Alojz (1905-1975) je živel drugje, malo

naprej na svoji kmetiji v Bišu, v mlinski del hiše pa je hodil delat. V šestdesetih letih 20. stol. je začel Alojz prodajati mlin po delih enemu mlinarju naenkrat, baje v Prekmurje. Prenehali so z mlinarjenjem, nekaj malega so mleli za svinje še na mlinski kamen.

Marija Roškar, Antonova hči, pa se spominja še potočnih mlinov v Bišu, naprej po potoku. To so bili manjši mlini, z enim mlinskim kolesom.

Glavna in pomembna jed nekoč je bil kruh, so pa veliko uporabljali in kuhali tudi kaše: ajdovo, ječmenovo in proseno. Kašo, kot proizvod zrnja (proizvod zrnja je tudi moka), so phale v stopah ali žrmljah v majhnih količinah gospodinje na kmetijah kar same, za to niso hodile v mlin. Stopa je lesena priprava, v kateri s tolčenjem odstranjujejo trši ovoj žitnih zrn, žrmlje pa priprava z dvema kamnom za ročno mletje žita⁸.

Tekst in foto: Jelka Pšajd

¹ akumulacijsko jezero oziroma zajetje vode

² lesena tla, kjer sta bila dva kamnita kamna

³ lesen zaboj z vrečami

⁴ voziček za zrnje, za prevažanje po mlinu

⁵ v tem prostoru so bili leseni valjki, nasledki mlinskih kamnov

⁶ prostor za mešanje moka; beseda mel pomeni moka – Mehl nemško

⁷ tu so shranjevali otrobe, odlusčke zrnja
⁸ razlaga besed je vzeta iz SSKJ, Elektronska izdaja

DOBER GLAS SEŽE V DEVETO VAS

Pod tem geslom je potekal letošnji knjižni kviz. Že šesto leto ga organizira Knjižnica Ivana Potrča iz Ptuja – mladinski oddelek. Kviz sta kvalitetno in duhovito pripravili knjižničarki Liljana Klemenčič in Melita Zmazek.

Namen kviza je bil druženje s knjigo, nabiranje znanja in sklepanje novih prijateljstev.

Za prijeten začetek so poskrbeli učenci Glasbene šole Ptuj. V pozdravnem govoru podžupana gospoda Ervina Hojkerja smo slišali veliko vzpodbudnih besed za učence in tudi za mentorje. Ravnateljica gospa Lidija Majnik je vsem učencem zaželela veliko uspeha in sreče. Tekmovanje je potekalo dva dni, ločeno za razredno in predmetno stopnjo.

Tema je bila zelo obširna in zahtevna. Učenci so morali prebrati strokovno in leposlovno

literaturo o komunikacijah. V literaturi je bilo veliko letnic, imen znanstvenikov in strokovnih izrazov. Vsekakor sedaj učenci veliko vedo o telefonu, televiziji, filmu, tisku, fotografiji, pisavi, radiu, teleskopu, računalniku in še o čem. S knjigami smo potovali po državah sveta, seznanili smo se s številnimi izumitelji in z njihovimi odkritji, ki nam danes omogočajo različne vrste komuniciranja. Poudarim naj, da so učenci pokazali veliko znanja. Kot pri vsakem kvizu, je tudi letos razen znanja svojo vlogo odigrala še sreča. Učence so na naši šoli pripravljale Alenka Štrafela, Milena Zagoršek in Lilijana Pisar. Tekmovanja se je udeležilo kar 19 ekip na razredni stopnji in 17 ekip na predmetni stopnji.

Za osnovno šolo Destrnik so tekmovali: Natalija Hauptman, Jasmina Hauptman, Aleš Požegar na razredni stopnji, Vanja Kolenko, Sara Kramberger, Mateja Brumen na pred-

metni stopnji.

Za osnovno šolo Vitomarci so tekmovali učenci petega razreda: Uroš Habjanič, Mitja Vogrin in Denis Kocuvan.

Za osnovno šolo Trnovska vas so tekmovali učenci petega razreda: Andreja Rokavec, Leon Pavalec in Boštjan Nežmah.

Finale je potekalo preko valov Radia Ptuj v torek in sredo.

Učenci iz osnovne šole Trnovska vas so se pod vodstvom Alenke Štrafela udeležili finala in dosegli odlično drugo mesto, za OŠ Olga Meglič iz Ptuja in pred OŠ Majšperk.

Vsi tekmovalci si zaslužijo iskrene čestitke, še posebej učenci iz Trnovske vasi.

Knjižničarka
Lilijana Pisar

KMETIJSKI NASVET

Pletev vinske trte: menim, da je večina vinogradnikov to delo že opravila, saj je zaradi izredno toplega vremena letošnja vegetacija vsaj za 14 dni prej kot lani. S pletvijo odstranimo vse poganjke, ki so nepotrebni in v začetku rasti porabijo veliko rezervne hrane. Tako bo hrana usmerjena v tiste mladice, ki so potrebne. S tem ukrepom lahko uravnavamo količino in kakovost pridelka. S pletvijo močno zmanjšamo tudi nevarnost bolezenskih okužb, hkrati pa povečamo nevarnost škropljenja. Trto oplevemo zgodaj, ko na poganjkih opazimo kabrnike – bodoče grozdice. Pletev moramo končati vsaj deset dni pred cvetenjem, da oploditev ni motena.

OPLEVEMO: - jalovke na starem lesu, če jih ne bomo uporabili kot nadomestek ali kot mladitev debla,

- mladice na reznikih in šparonih, ki so pognale iz sobrstov (več mladice iz enega očesa) – pustimo samo eno,

- vse poganjke na deblu in drugem starem lesu, razen morda tistih, ki jih imamo za rezervo,

- izjemoma odstranimo tudi rodne mladice, če presodimo, da je nastava preobilna glede na moč trsa.

ŠKROPLJENJE VINSKE TRTE:

2. redno škropljenje pred cvetenjem

Uporabljamo sistemne fungicide ali pa kakšnega kombiniranega kontartno sistemnega. Sistemne fungicide uporabljamo največ 2-3 krat v sezoni:

Peronospora: ANTRACOL COMBI, SANDOFAN, MIKAL, RIDOMIL GOLD, AC ROBAT MZ, AVSO DF, CALTAN, QUADRIS (za peronosporo in oidij), pri uporabi mikala moramo škropiti trikrat z istim pripravkom.

Oidij: TOPAS 100 EC, FOLICUR 250 EC, TILT 250 EC, RUBIGAN, SYSTHANE 12E, STROBY, FALCON EC 460.

peronospora, oidij in siva gozdna plesen na kabrnkih;

grozdni sukač: RELDAN 40 EC, BASUDIN 40 WP, DIPTEREX 80%.

3. redno škropljenje – takoj po cvetenju

Škropimo z istimi pripravki kot pri prejšnjem škropljenju, le posamezne sisteme lahko zamenjamo (razen mikala)

4. redno škropljenje – jagode se razvijajo, preidemo na kontaktne fungicide ali pa na kakšnega od kombiniranih sistemno – kontakt fungicid

Peronospora: ANTRACOL, DITHANE M 45, FOLPET, ANTRACOL COMBI, CURZATEM

OIDIJ: KUMULUS, MOČLJIVO ŽVEPLO, MICROTIOLOL, THIOVIT, KARATHANE

Peronospora in oidij: QUADRIS

Pri škropljenju pred cvetenjem in po cvetenju je priporočljivo dodati foliarno gnojilo (preko lista) BOR, ki vpliva na boljše cvetenje in oplodnjo. Posebej v sušnih letinah je pomanjkanje bora večje, saj ga primanjkuje v celih Slovenskih goricah.

Znaki pomanjkanja bora: osipanje, hitra lomljivost mladice, pelargonijam podobni listi, slabo razviti, kratki internodiji (medčlenki) CIK-CAK rast, odmiranje vrhov mladice, jagode so svinčene barve, robovi listov se sušijo.

Priporočljivo je tudi foliarno gnojenje z MAGNEZIJE. Dodamo ga pri škropljenju pred cvetenjem in pri vseh naslednjih do mehčanja grozdja. Večje pomanjkanje magnezija je v deževnih letinah, saj se hitro izpira v tleh.

Znaki pomanjkanja magnezija:

Izrazita rumenica listov, meja med rumeno in zeleno barvo na listih je izrazito ločena, sušenje pecljevin (značilno za laški rziling)

Vsako pomanjkanje kateregakoli elementa negativno vpliva na fiziološko stanje trte, pa tudi na kvaliteto mošta.

ŠKROPLJENJE JABLAN IN HRUŠK: - poletna škropljenja

Škropimo proti škrlupu, jablanovi plesni,

V juniju:

DELAN SC 750, DODINE S 65, DITHANE M 45, MAZEB, STROBY WG, ZATO.

Nataša Čeh, inž. agr.

AKTIVNOSTI KORK DESTRIK

KORK Destrik deluje kot velika družina. Vrednost velikih družin pa je prav v tem, da je v njih več pristrčnega ozračja, veselja, spoštovanja, več ljubezni, odprto srce za slehernega, ki je v stiski.

Člani upravnega odbora RK so se sestali na svoji redni seji in pregledali realizacijo programa dela v minulem obdobju. Socialno ogroženim družinam, ostarelim in osamljenim občanom so razdelili 60 enotnih prehrabnih paketov pod sloganom Nikoli sami in 20 novoletnih daril. Vse to je naši organizaciji namenilo Območno združenje RK Ptuj. Z enkratno finančno pomočjo so omilili stisko posameznim občanom.

Ob tej priložnosti se upravni odbor zahvaljuje ge. Ireni Zelenik za darovano stanovanjsko opremo in g. Jožetu Horvatu za prevoz.

Razmišljate, da bi storili kaj dobrega, kaj koristnega? Naš namig: darujte kri! Vsako leto v Sloveniji kri daruje približno sto tisoč ljudi. Ponosni smo, da so med njimi tudi naši občani. Zato jim vsaj enkrat letno na rednem letnem občnem zboru izkažemo posebno pozornost s priznanji. Letos so prejeli priznanja tisti, ki so:

- 5 x darovali kri: (Milan Dominko-

Svetinci 11, Ludvik Lazar-Kicar 145, Janez Murko-Placar 64, Marija Oman-Levanjci 23),

- 10 x darovali kri: (Igor Anžel-Vintarovi 21b, Franc Bolčevič-Zasadi 1, Jože Horvat-Vintarovi 26, Ana Lovrec-Vintarovi 43, Ivan Malek-Jiršovci 50, Milan Strupar-Strmec 10a, Lidija Vastič-Ul. 5, prekomorske 16 Ptuj),

- 15 x darovali kri: (Anton Brodnjak - Placar 19, Franc Kukovec-Placar 7a, Jožica Kukovec-Placar 7a, Miran Koser-Vintarovi 53, Marjan Lenart-Strmec 3b, Franc Lenart-Jiršovci 51, Ema Murko-Vintarovi 23, Anton Markež-Placar 5, Vinko Murko-Svetinci 4, Dragica Perhač-Placar 14, Milena Vrečar-Drstelja 48),

- 20 x darovali kri: (Franc Kuri-Janežovi 3, Ludvik Kumer-Destrik 30, Terezija Potočnik-Jiršovci 47, Anton Pavko-Vintarovi 12a, Angela Polanec-Placar 69a, Mihael Valdhuber-Destrik 14),

- 25 x darovali kri: (Marjan Kokol-Levanjci 30, Franc Marušič, Zg. Velovlek 22),

- 30 x darovali kri: (Janez Goričan-Placar 11a, Marjan Ozvatič-Ločki Vrh 1, Marija Voda-Dolič 10),

- 35 x darovali kri: (Marija

Kramberger-Ločki Vrh 33a, Franc Rajšp-Destrik 55, Albin Strgar-Vintarovi 38, Vlado Perhač-Mestni Vrh 7),

- 45 x darovali kri: (Janez Muršec-Ločki Vrh 52a, Anton Ratek-Kicar 118b),

- 50 x darovali kri: (Janez Zebec-Drstelja 37, Ivan Slukan-Zg. Velovlek 23a),

- 60 x pa je daroval kri Mirko Horvat-Dolič 27.

Darovalci krvi so tisti človekoljubni posamezniki, ki poleg svojih običajnih obveznosti brez pričakovanja nagrade ali plačila prispevajo družbi tisto, za kar verjamejo, da je v korist ljudem in njim samim. Njihov dar je neprecenljive vrednosti. Namenjen je neznanim bol-

nim, ponesrečenim in pogosto komaj rojenim, ki brez njihove pomoči ne bo naredil niti prvih stopinj v življenje.

HVALA V IMENU članov UO KORK Destrik, OZ RK Ptuj in bolnišnice Ptuj.

4. junij je dan, ki je posvečen krvodajalcem. KORK Destrik je organizirala poučno ekskurzijo na Debeli Rtič in namenila pozornost krvodajalcem in članom RK že 14.5.2000. Program dela KORK Destrik 2000 je bogato zastavljen in ga bomo letos s pomočjo humanitarnih prispevkov laže urešili.

Marija Stöger
Slavica Kramberger

Foto: Slavica

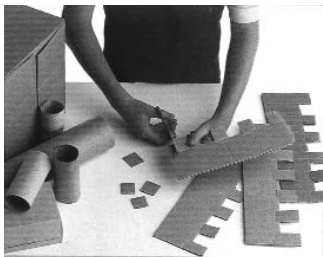
USTVARJALNA STRAN ZA NAJMLAJŠE

IZDELKI IZ EMBALAŽE

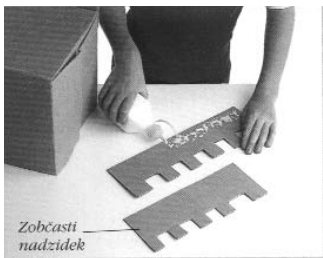
Tudi brez dragih materialov ali modelov za sestavljanje je mogoče izdelati prav zanimive reči. Narediš lahko igrače (daljnogled, tovornjak, robot in veličasten grad) – in to iz odpadkov, ki jih običajno zavržemo.

POTREBUJEŠ:

- kartonaste škatle
- kartonaste tulce od toaletnega papirja
- daljše kartonaste tulce od papirnatih brisač
- valovito lepenko iz starih škotel
- lepilo
- tempare
- slamice
- škarje
- debel čopič

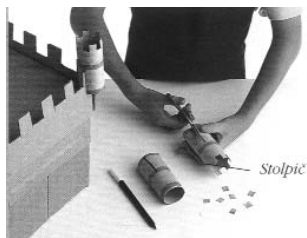
KAKO IZDELAŠ GRAD

1. Za osnovo potrebuješ veliko kvadratno škatlo. Izreži štiri kose kartona, takšne dolžine, kot je dolga stranica škatle. Izreži zobčaste nadzidke.

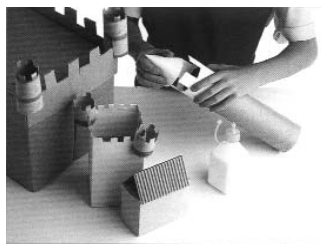

2. Vsak kos kartona z nadzidki premaži z lepilom in ga prilepi na škatlo (kot kaže slika), tako da so zobčasti nadzidki više od škatle.

3. Štiri kratke tulce nazobčaj s škarjami – to bodo stolpiči. V vsakega naredi po dve zarezi. Nato jih zatakni na vse štiri

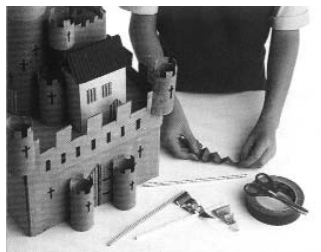
vogale gradu.

4. Iz daljšega tulca izdelaj visok grajski stolp. Nazobčaj kos papirja in ga zgoraj prilepi okrog tulca. Na vrh prilepi še papirnat stožec za streho.

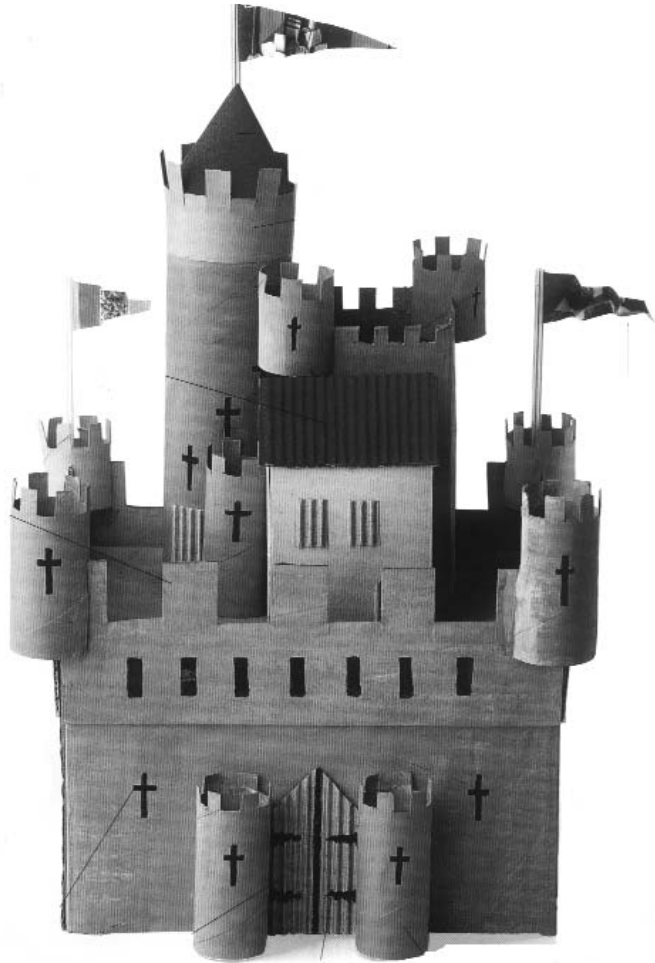

5. Iz manjših škotel izdelaj bivalna poslopja. Za strehe, okna in vrata uporabi valovito lepenko. Vse skupaj nato še pobarvaj.

6. Zlepi vse dele gradu. Grad pobarvaj in nariši še križe za okna. Iz nagubanih papirnatih trikotnikov oblikuj zastave in jih prilepi na slamice.

Simona Koletnik

Grad iz kartona iz knjige "Imenitna knjiga za deževne dni, avtorice Angele Wilkes"

Iz leta v leto boljša kvaliteta vin

Društvo vinogradnikov in sadjarjev osrednje Slovenske gorice je tudi letos organiziralo ocenjevanje vina. Skupno so ocenili 63 vzorcev vin. Komisija v sestavi: Lidija Veber, mag. Anton Vodovnik, mag. Anton Skaza, Franjo Jager, Miran Rebrec, Andrej Rebernišek in Janko Repič, letos še posebej ni imela lahkega dela. Predsednik Andrej Rebernišek s ponosom pove, da se je povprečna ocena v letošnjem letu krepko dvignila (na 17,607 točk), medtem ko je v preteklem letu znašala 17,23 točk.

Priznanja pridelovalcem so podelili na 3. redni konferenci. Za področje občine Destnik so priznanja prejeli:

ZVRST

Srebrno: Milan Šteger, Srečko

Pukšič, Nataša Čeh, Otmar Lenart, Janko Švarc, Otmar Simonič, Jože Poharič, Franc Lacko in Mihael Burina.

Bronasto: Mirko Kos

LAŠKI RIZLING:

Zlato: Kmetija Lovrec (2 krat)

Srebrno: Janko Švarc

ZELENI SILVANEK:

Srebrno: Franc Lacko

BELI PINOT:

Srebrno: Kmetija Lovrec

CHARDONNAY:

Srebrno: Franc Pukšič

RENSKI RIZLING:

Srebrno: Milan Šteger in Marjan Zelenik

SAUVIGNON:

Srebrno: Ivan Rašl in Ivan Hauptman

RUMENI MUŠKAT:

Zlato: Miran Polanec in Milan Šteger.

Nataša Žižek

ZA OBOGATITEV VAŠIH JEDILNIKOV

PEČENA PURICA PO KMEČKO

PORABA: Mlada purica, nekaj pravih kostanj, orehova jedrca, 15 do 21 mladih sladkih jabolk, surova maslo, zajemalka juhe.

PRIPRAVA: Malo purico očistimo iz nog pa ji izvlečemo kite. Nabodemo jo z olupljenimi kostanji in orehovimi jedrci, jo solimo in sočno opečemo v kmečki peči. Med pečenjem jo zalivamo. Ko je že na pol pečena, jo obložimo s celimi in olupljenimi jabolkami, nato pa pečemo, dokler se ne zmehča. Počakamo še toliko časa, da je lepo rumena. Nekaj minut, preden jo vzamemo iz peči, ji dodamo malo surovega masla. Po potrebi dodamo zajemalko juhe in počakamo še toliko časa, da se naredi perutninski sok.

DRVARSKA SOLATA

PORABA: 25 dkg boba, 1 kg krompirja, 2 prekajena svinjska jezika, 3 trdo kuhana jajca, 15 dkg vloženi gobice, 15 dkg poltrdega sira,

2 rumenjaka, 1 dcl olja, žlica gorčice, sok polovice limone, 2 dcl razredčenega kisa in šopek drobnjaka.

PRIPRAVA: Bob, ki ga dan prej namočimo, skuhamo v slani vodi. Prav tako skuhamo tudi opran neolupljen krompir, prekajen jezik in jajca. Kuhan jezik v mrzli vodi ohladimo, ga olupimo in zrežemo na rezance, ki ne smejo biti pretanki. Na poljubne oblike narežemo tudi gobice in sir. Pazimo, da ne narežemo predrobno; sirove kocke naj ne bodo večje od boba. Rumenjaka, ki smo jima dodali malo soli, limonin sok in gorčico, zmešamo v kotličku. V tankem curku prilivamo olje, dodamo še kis in vse skupaj dobro zmešamo, da dobimo gladko solatno polivko.

Solato pripravimo v ustrezno skledo tako, da damo ob zunanjem robu krompir, potem v krogu na rezance zrezan jezik, sledijo jajca, ki smo jih narezali na ploščice, in bob. Sredino napolnimo s sirovo solato, nato pa vse skupaj potresemo z drobno seseklanim drobnjakom.

ZIDANA POTICA

PORABA: Testo: 75 dkg moke, 10 dkg masla ali margarine, 3 rumenjaki, 10 dkg sladkorja, 0,3 l mleka, 0,03 l ruma, čajna žlička soli, 4 dkg kvasa, malo mleka in žlica skadkorja. Nadev: 6 dan starih žemelj, 0,5 l mlačnega mleka, 6 jajc, 75 dkg domače skute, 20 dkg sladkorja, 0,5 l kuhane smetane, zavoj mletega cimeta, 5 dkg rozin, lupinica ene limone in 10 dkg orehovih jedrc.

PRIPRAVA: Iz navedenih sestavin zamesimo dobro kvašeno testo. Medtem ko testo na toplem vzhaja, pripravimo nadev. Žemlje zrežemo na slab cm debele rezine. V mlačno mleko ubijemo tri jajca in jih razžvrkljamo, nato s tem polijemo žemljine rezine in jih pustimo nekaj časa stati, da se nasočijo. Med skuto zamešamo tri jajca, kuhano smetano, sladkor, cimet, naribano limonino lupino in v rumu namočene rozine.

Ko je testo že dvakrat vzhajalo, ga z rokami pregnetemo in nato razvaljamo za prst debelo. Testo vložimo v pekač, ki smo ga prej namazali z maslom, tako da sega tretjina testa čez rob pekača. Začnemo polagati nadev. Najprej damo grobo sesekljane orehe, ki jih pokrijemo s cm debelo plastjo žemljinih rezin. Na te nadevamo cm debelo plast skutinega nadeva. Ponavljamo tako dolgo, dokler nismo porabili nadeva, vendar sme le-ta segati samo do roba pekača. Sedaj potico prelujemo s stepenim jajcem, jo pustimo še malo vzhajati, potem pa jo pečemo tri četrt ure v srednje vroči pečici. Pečeno pustimo še malo v pekaču, da se ohladi, potem pa jo previdno zvrnemo; če je le mogoče, ponudimo kar vročo.

POTICA ŽANJIC IN TERIC

PORABA: Testo: 1 kg mehke moke, 2 jajci, 2 žlici olja, sol, mleko, kis in mlačna voda. Nadev: 2 kg doma pripravljene skute, 0,5 l kuhane smetane, 25 dkg surovega masla ali margarine, 4 jajca in zavoj cimeta.

PRIPRAVA: Iz navedenih sestavin zamesimo trše vlečeno testo. Medtem ko pripravljamo nadev, naj testo pokrito počiva. Za nadev potrebujemo doma pripravljeno skuto, ki jo naredimo tako, da damo že dan ali dva prej kisat mleko. Ko se je skisalo, ga ne prelijemo, temveč ga v isti posodi postavimo v vročo kmečko peč ali v pečico in ga kuhamo toliko časa, da postane lepo rumeno in skrkne. Sirotko, ki je pri tem nastala, odlijemo, namesto nje pa skuti dodamo kuhano smetano. Nadev pripravimo tako, da skuti dodamo z maslom ali margarino vmešane rumenjake, trd sneg in cimet. Nadeva po navadi ne sladkamo.

Na mizo pogrnemo prt, ga dobro potresemo z moko in pripravljeno testo debelo prevlečemo. Pokapamo ga z maslom, nato po njem enakomerno razdelimo nadev. Po potrebi testo ob robu obrežemo, nakar potico lepo zvijemo. Položimo jo v dobro namazan pekač, jo še namažemo s smetano in jo tri četrt ure pečemo v srednje vroči pečici. Postrežemo jo vročo, vendar se tudi malo ohlajeni težko odrečemo. Ta prastara potica je morala obvezno biti na mizi ob praznovanju ob zaključku dela, ali kot po domače rečemo, ob "likofu" koscev, žanjic in teric.

ŠTRUKLJEVKA

PORABA: Testo: 50 dkg mehke moke, 1 jajce, žlica olja, žlica kisa, sol in 2 dcl mlačne vode. Nadev: 20 dkg sveže skute, 1 dkg olja ali masti, 1 dcl domače kuhane smetane, 3 l mleka ali vode.

PRIPRAVA: Iz sestavin zamesimo trše vlečeno testo, ki ga pokrijemo in pustimo počivati. Medtem zdrobimo skuto, ki ji primešamo jajce in malo sesekljane peteršilja. Iz petih jajc spečemo dobro zapečeno cvrtje. Smetano segrejemo. Testo, ki se je medtem odpočilo, damo na z moko potresen prt in ga debelo razvlečemo. Najprej ga premažemo s skuto, zatem potresemo z jajčnim cvrtjem in nazadnje še zabelimo s kuhano pregreto smetano. Testo zvijemo s pomočjo prta, s hrbtnim delom noža pa narežemo 3 do 5 cm dolge štruklje. Počasi jih kuhamo v zavretem mleku približno petnajst minut. Okusni so tudi, če jih skuhamo v vrelem slanim kropu, vendar damo v tem primeru v krop eno do dve peteršiljevi koreninici. V obeh primerih postrežemo štruklje na krožniku ali v skledi kot enolončnico.

TURISTIČNA AGENCIJA METKA

VAM PRIPOROČA

"Tisti, ki iščejo raj na zemlji, morajo priti v Dubrovnik", je nekoč zapisal Bernard Shaw, opijanjen od zakladov, ki jih skriva mesto z enkratno kulturno – zgodovinsko preteklostjo, obdano z morjem in soncem. Mesto, ki je bilo dolga stoletja država zase, mesto, ki se je z zadnjimi močmi izborilo svoj obstoj tudi v zadnji balkanski vojni. Dubrovnik je mesto, ki mu ni enakega v Evropi, je mesto za vselej in prav zdaj si ga še posebej velja ogledati.

Županija Dubrovačko – Neretvanska se razprostira vse od hrvaške – črnogorske meje, preko Konavlj, Cavtata, Dubrovnika, Elafitskih otokov, Mljeta, Korčule, peljašca, do izliva Neretve v morje. Vreme je tisto, ki ugodno vpliva na počutje. To območje ima izredno subtropsko klimo s kar 250 sončnimi dnevi letno.

Najhitrejša in najenostavnejša je pot z letalom, saj je veliko na novo opremljeno mednarodno letališče, oddaljeno od starega Dubrovnika le dobrih 22 km. Zelo enostavno je tudi potovanje z ladjo, ki v poletnem času vsak dan v večernih urah odpelje iz Reke.

HOTEL 7 DNI	SOBA	STORITEV	7.5.-28.5. 15.10.-29.10	28.5.-18.6. 17.9.-15.10.	18.6.-16.7. 27.8.-17.9.	16.7.-23.7. 13.8.-27.8.	23.7.-13.8	KOSILA
KOMPAS	STANDARD	POL	31.500.	32.500	41.000	55.100	56.900	11.700
	MORJE	POL	35.000	36.200	45.600	60.600	62.600	11.700
PARK	STANDARD	POL	33.900	35.000	46.500	57.200	59.000	12.500
	MORJE	POL	37.500	38.700	51.100	62.800	64.800	12.500

Med številnimi hoteli vam priporočamo hotel Kompas ali Park, ki sta najbolj priljubljena med Slovenci.

Hotel KOMPAS***

- leži v uvali Lapad, neposredno ob peščenih obali, s pogledom na Elafitske otoke. Od starega mesta je oddaljen 3 km.

Hotel je bil popolnoma obnovljen v letu 1997. Vse sobe so s kopalnico (fen), SAT TV, mini barom, nekatere z balkonom in pogledom na morje. Ima penzijsko restavracijo, taverno, vrtno restavracijo, prodajalno

spominkov, notranji in zunanji bazen z barom, savno, fitnes in masažo ter v sezoni vsak dan živo glasbo.

Hotel PARK***

- leži v neposredni bližini peščenih plaže v uvali Lapad,

obkrožen z velikim parkom. Hotel je bil v letu 1997 obnovljen in na novo opremljen, ima sobe s kopalnico (fen), TV, telefonom, balkonom. Depandanse hotela pa so starejšega tipa in niso prenovljene.

Popusti v hotelu Kompas:

otroci do 7. leta na osnovnem in dodatnem ležišču GRATIS
od 7. do 12. leta na dodatnem ležišču 50 % popusta, na osnovnem ležišču 30% popusta.

Popusti v hotelu Park:

otroci do 7. leta na dodatnem ležišču GRATIS, na osnovnem

ležišču 50 % popusta.

od 7. do 12. leta na dodatnem ležišču 50 % popusta, na osnovnem ležišču 30% popusta. nad 12. let na dodatnem ležišču 30 % popusta

Doplačilo za letalske prevoze (Maribor, Dubrovnik, Ljubljana)

25.000 tolarjev.

otroci do 2. leta – 7.000 tolarjev – nimajo svojega sedeža na letalu
otroci do 12. leta 30 % popusta.

V ceno je vključen transfer letališče – hotel – letališče in letališka taksa.

Za vse nadaljnje informacije smo vam na voljo na sedežu agencije ali po telefonu na številki 062/779-200.

Metka Kajzer

14. državni festival Turizmu pomaga lastna glava

Slovenija - dežela dobrot

20. in 21. aprila 2000 v Velenju

Turistični podmladkarji OŠ Destrnik so se konec aprila z raziskovalno nalogo, razstavo in odrsko predstavitev MEDENE SANJE predstavili na državnem festivalu Turizmu pomaga lastna glava v Velenju.

Sodelovalo je 14 ekip iz cele Slovenije (učenci iz Pirana, Višnje Gore, Črnomlja, z Bleda, Fare, Cola, Stročje vasi pri Ljutomeru, Polzele, Izlak, Velenja, Ljubljane - Polje, Vinske Gore, Lovrenca na Pohorju in Destrnika).

Drugi dan pa se je samo z razstavo predstavilo še 17 šol.

V avli kulturnega doma smo postavili razstavo na temo dobrot z medom. Gostom smo ponudili medene dobrote in propagandni material o njih in o našem kraju. Ob zelenjavnih, mesnih, žitnih,

sadnih in sladkih dobrotah so se marsikateremu obiskovalcu pocedile sline in naše sladke zaloge so kar kopnele.

Popoldan so si gledalci ogledali pestre odrske predstavitve, s katerimi so se učenci predstavili kot pravi gledališki igralci. Tudi naše čebelice so svojo predstavo veselo "odbrenčale".

Zvečer so se učenci srečali na družabnem srečanju, mentorji pa na delovnem sestanku in noč je kar prehitro minila.

Zjutraj smo si ogledali Muzej premogovništva. Navdušeni smo bili nad prikazom težkega dela velenjskih knapov, zato se nam je v jami prilegla knapovska malica.

Po sklepni prireditvi smo pospravili razstavo in se utrujeni odpeljali proti domu.

Čeprav je festival tudi tekmovalnega značaja, gre predvsem za srečanje in druženje otrok iz cele Slovenije in za predstavitev ter uveljavitev šole in kraja v širšem okolju.

Za pomoč pri predstavitvi se zah-

valjujemo:

- Cvetki Arnuš
- Društvu kmetik Destrnik
- družini Graj in
- Turističnemu društvu Destrnik

Bojana Kolenik

Foto: OŠ Destrnik

AKTIVNOSTI OB ZAKLJUČKU BRALNE ZNAČKE

V teh dneh potekajo na naših šolah zaključne prireditve ob Bralni znački. Za učence smo pripravili pester kulturni program.

Učenci predmetne stopnje so si ogledali predstavo z naslovom Vzorni soprog, ki so jo pripravili učenci dramske skupine naše šole pod mentorstvom učiteljice Marije Murko. Učenci pa tudi učitelji so bili nad predstavo navdušeni. Učenci – igralci pa so jo zaigrali zelo sproščeno, duhovito, kakor pravi izurjeni igralci.

Ob koncu je učencem spregovorila gospa pedagoginja in učencem, ki so osvojili Bralno značko, podelila priznanja.

Za razredno stopnjo smo povabili v goste gospo Liljano Klemenčič iz Knjižnice I. Potrča – mladinski oddelok.

Predstavi jim je zgodbi in jim svečano razdelila priznanja. Obiskala bo vse tri šole.

Prav tako bo v naslednjem tednu potekal kulturno – naravoslovni dan. Učenci si bodo v gledališču na Ptuj ogledali "muzikal" Konferenca živali, ki ga izvaja gledališče iz Celovca. Veseli smo, da sta pri predstavi sodelovala gospa Mira Mijačević iz Ptuja in pesnik Boris A. Novak. Pesnika naši učenci poznajo, saj jih je v lanskem šolskem letu obiskal in jih navdušil s svojim nastopom. Po predstavi pa si bodo ogledali še arheološki muzej Ptuj, muzejske zbirke na gradu, Knjižnico I. Potrča in sicer študijski ter mladinski oddelok, stari del mesta in obiskali Srednje šolski center Ptuj – Srednjo elektrotehnično šolo.

Veseli smo, da je v letošnjem šolskem letu Bralno značko osvojilo več učencev kakor lani. Prav gotovo je to povezano s preselitvijo knjižnice in z

novejšim izborom knjižnega gradiva.

Knjižničarka
Liljana Pisar

Foto: OŠ Destrnik

Delničarjeva šola

Foto: OŠ Destrnik

V petek, 5.5.2000, smo učenci 5.razredov OŠ Destrnik, Trnovska vas in Vitomarci obiskali borzo v centru Ljubljane. Ob vstopu v stavbo smo bili prijetno presenečeni zaradi urejenosti. V njihovih prostorih smo imeli predavanja. Seznanili smo se z vrednostnimi papirji, kreditnimi karticami in spoznali zgodovinski razvoj bankovcev in kovancev ter se pozdravili z maskoto SKB banke - Papijem. Ogledali smo si slovenske kovanice in bankovec z vodnim tiskom. Tam smo prejeli tudi diplom o opravljeni Delničarjevi šoli. Razveselili so nas tudi z majicami in pisali. Po skupnem fotografiranju smo se odpravili v tiskarno Delo. Ogledali smo si tiskarski stroj, ki je med najboljšimi v Evropi. V njihovi stolpnici smo imeli kosilo, si

skozi okno ogledali Ljubljano in se poslovili.

Naša pot je vodila v parlament, kjer poslanci odločajo o pomembnih stvareh. Mogoče bo tudi kdo med nami nekoč sedel v poslanske klopi?

Dan smo preživeli zelo zanimivo in poučno, seveda smo se pri vsem tem tudi zabavali.

Mateja Kuhar, 5.r. OŠ Destrnik

KAJ MI JE BILO V DELNIČARJEVI ŠOLI NAJBOLJ VŠEČ?

- zabava na avtobusu (Kaja)
- Papi (Sandra)
- rokoanje s Papijem (Suzana)
- podelitev diplom (Mateja)
- predavanje o denarju (Gregor)

- ogled starih kovancev (Tamara)
- predavanje o denarju (Petra)
- Papijev paket (Klaudija)
- postanek v Trojanah (Ajda)
- predavanje o strojih v tiskarni (Mateja)
- zabava na avtobusu in na krajih, kjer smo se ustavljali ter kupovanje v trgovinah (Teja)
- Papijeva igrice (Adrijana)

- predstavitev plačilnih kartic (Mateja)
- Papi in Igor (Ivan)
- podelitev diplom in nagrad (Andrej)
- Papi in darila, ki smo jih prejeli (Sašo)
- Papijeva igrice na internetu (Boštjan)

ZEMLJA

Zemlja - zame najboljša si,
ker edini planet za življenje si.
Zakaj primerjala bi se z Venero,
če na njej nikoli kisika ne bo.

Vendar ljudje se ne zavedajo,
kaj delajo.

Strupeni plin v zrak spuščajo
ter tebe in sebe zastrupljajo!

Je čistega zraka vedno manj,
a ti ga še vedno daješ nam!

Dal ti bom darilo za rojstni dan,
ki se ga razveselil bom tudi sam.

V njem pa piše, da očistili smo te –
žal cele ne.

Dejan Arnuš,
David Arnuš, 4.b OŠ Destrnik

PREJELI SMO

ČAS PREHITRO MINE

Marca smo člani Društva upokojencev Sv. Urban-Destnik in še nekaj gostov, ki še niso člani našega društva, praznovali MATERINKI DAN. Mislim, da ste v prejšnjem Občanu prebrali članek članice g. Angele Petek. Na pobudo člana upravnega odbora g. Milana Mureja smo tokrat praznovali v GASILSKEM DOMU v Desencih. Ko sem povprašala predsednika doma gospoda Tončka Žampa, je bil zelo vesel in takoj odgovoril, da bo sklical Upravni odbor

društva. Seveda so se vsi strinjali s predlogom svojega predsednika. Iskreno se jim moramo zahvaliti za lepo pripravljeno dvorano, saj so bile mize okrašene s prvimi spomladanskimi cveticami. Posebej hvala gasilkam in gasilcem, ki so stregli in mladim gasilkam za program. Zelo veseli pa so bili naši člani iz vasi Svetinci, Desenci, Levanci in Zgornji Velovlak, da je bilo to družabno srečanje enkrat na njihovem koncu. Udeležili so se ga skoraj vsi

Foto: Julijana Černezel

Obiskali starejše in bolne člane

Pred velikonočnimi prazniki smo člani upravnega in nadzornega odbora obiskali člane, ki so stari nad osemdeset let, in tudi bolne, ki so priklenjeni na posteljo ali pa so invalidi. Izročili smo jim čestitke za velikonočne praznike in skromna darila. oBiskov so bili zelo veseli in ob stisku rok so se v očeh pokazale solze hvaležnosti. Hvaležni in veseli so bili, da se jih spomnimo. Obiskali smo tudi naše člane, ki so v domu upokojencev v Ptuj. Ti so bili še posebej veseli našega obiska, kar se je videlo po njihovih solznih očeh in občutku, da še niso pozabljeni. Ker sem zadolžen za obisk v domu upokojencev, sem videl marsikaj. Tu so različni upokojenci, eni so pokretni in se sprehajajo, sedijo, se pogovar-

jajo, igrajo različne igre, gledajo televizijo, tako da jim čas prej mine. Žal pa so tudi takšni, ki so v posteljah in so odvisni od nege. Nimam besed in ne morem opisati občutka ob obisku ljudi, ki so priklenjeni na bolniško posteljo. Kakšno močno voljo imajo do življenja, saj se tudi pošalijo in se na ustih prikaže tudi kak nasmešek, ob obujanju spominov pa priteče tudi kakšna solza. Tako prehitro mine čas obiska in ob slovesu in stisku roke spet solze hvaležnosti. Tudi jaz sem odšel s solznimi očmi. Zato pa obiščite prijatelje ali znance v domu upokojencev ali v bolnici in boste videli, kako veseli vas bodo, kajti življenje je prekratko.

Milan Muraj

člani s tega konca, ki so bili zdravi.

Med nami so bile tudi članice, ki so stare nad 80 let. Vse nasmejane, srečne, da so v naši družbi, so zapele tiste lepe stare pesmi, ki smo jih mnogokrat prepevali, če ne prej pa takrat, ko je bilo delo končano.

Članice, ki so stare več kot 80 let: Marija Pihler (87 let) iz Levanc, Štefka Urbanja (82 let) iz Vintarovc in Marija Vogrin (84 let) iz Vintarovc. Povabili smo tudi gospo Julko Rodeš iz Desenc, ki jih sicer še ne šteje 80, ampak je za gasilsko društvo Desenci naredila veliko skupaj s svojim možem. Mnogo prostovoljnih ur sta žrtvovala za dom, da je dobil takšno

podobo. Tudi na sliki, vidite kako so ženske nasmejane. Obdarili smo jih z bombonijerami in z rdečimi nageljni. Želimo si, da bi nam bilo zdravje naklonjeno in bi se še večkrat srečali na družabnih srečanjih, če ne drugače vsaj ob praznikih.

Vabim vas na izlete romarske poti in družabna srečanja, dokler še lahko greste, naj vam ne bo žal dneva, ko si med prijatelji. Skrbno si uredite program za to leto in se odločite pravi čas. Ob dežurstvu pridite v pisarno društva v spodnjih prostorih Občine Destnik.

Predsednica D.U. Sv. Urban-Destnik
Julijana Černezel

ZAHVALA

DU SV. URBAN-DESTRNIK se iskreno zahvaljuje za ZLATO PRIZNANJE, ki so nam ga izročili člani in članice OO SDS Destnik ter njihov predsednik g. Venčeslav Kramberger, ob praznovanju na 6. MAJSKIH IGRAH.

To priznanje nam veliko pomeni. Veseli smo, da so v naši občini ljudje, ki vidijo, da naše društvo pridno dela in da smo v kraj mnogo doprinesli. Radi pomagamo na vseh prireditvah, trudimo se da bi bil naš kraj lep saj v srcih čutimo, da je Destnik najlepši.

Iskrena hvala v imenu upravnega odbora,
in predsednice - Julijane Černezel.

Skrb, delo in trpljenje
tvoje je bilo življenje.
Bolečine in trpljenje
si prestala,
sedaj boš v grobu mirno spala.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage žene, mame, babice in tašče

MATILDE ARNUŠ

iz DOLIČA 44

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom in znancem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, ji darovali sveče, cvetje ter za svete maše, nam pa izrekli sožalje.

Zahvaljujemo se govorniku, pogrebniemu podjetju Slavka Jančiča, godbeniku za odigrano Tišino, g. župniku za lep obred ter pevcem za odpete žalostinke.

Žalujoci: mož Alojz, sin Miran z družino,
hčerka Sonja z Vilijem ter sin Dušan

VRTNARSTVO MARINIČ IZ PLACARJA

Vrtnarstvo

Marinič/Marija

Vam nudi rože kakršne krasijo stavbo naše občine Destrnik. Na oknih pred stavbo in na cvetličnih gredici rastejo rože, ki so nam jih poklonili.

Vi pa lahko pri njih kupite lončnice, cvetoče obešanke, sadike (paradižnika, paprike), skratka vse za vaš vrt pa tudi vrtno cvetje.

Po želji vam tudi nasadijo rože v korite in vam

pomagajo z nasveti.

Lahko jih pokličete na telefon:

02/753 - 55 - 51

veseli pa bodo, če jih boste obiskali.

POKANJE Z MOŽNARJI

Nekaj dni pred veliko nočjo so glasovi iz možnarjev naznanjali bližajočo se veliko noč. Pokanje z možnarji je navada, ki je po svojem izvoru predkrščanska, saj so s truščem

nekad preganjali zle sile narave. V današnjem modernem času pa je pokanje z možnarji zgolj veselje fantov in mož, ki si želijo, da bi možnar čimbolj glasno zadonel na sosednji

“breg”, kjer prav tako pokajo. Lahko bi rekli, da med seboj tekmujejo, s katere vasi se bo zaslišal močnejši in glasnejši zvok. Malekov Rudi vsako leto v tem času priredi pravo veselje domačim fantom z Gomile in

okolice. Njegov možnar velikan ne tehta nič manj kot 135 kg. Letos je s svojimi možnarji gostoval tudi v Jiršovcih, kjer se je zbralo kar nekaj gledalcev.

VO Gomila

Foto: Marija Vrščič

RADIO

96,4 MHz

Slovenske gorice

Ta pravi!

Trg osvoboditve 5
2230 Lenart

tel.: 062 727 324
 062 729 0 220
 062 729 0 221
 fax: 062 727 322

Dve novi seriji poštних znamk Pošte Slovenije

20. aprila je Pošta Slovenije izdala redne znamke iz dveh novih serij.

V prvi, z naslovom Grajske stavbe na Slovenskem so predstavili Predjamski, Velenjski in Blejski grad ter Grad Podsreda.

Druga serija z naslovom Sadne vrste na Slovenskem nas tokrat osvaja s prepovedanim biblijskim sadežem – jabolkom. Poleg sočnega, rumenega sadeža “Dolenjske voščenke”, so kot motiv na znamki upodobili še velik, rožnati cvet jabolane. In nazadnje je kot motiv upodobljen še eden izmed škodljivcev, ki lahko močno zmanjša količino slastnega pridelka – jabolčni cvetožer.

9. maja pa je izšla nova serija priložnostnih poštних znamk Pošte Slovenije in jo bomo predstavili v naslednji številki.

Zmago

Občan

VAŠA KRONIKA ČASA
IN KRAJA

Vodenje
poslovnih
knjig.

Anica Marksl, s.p.

☎ 062/757-421

Pokličite popoldan!

AVTOPREVOZNIK
Marjan Tašner, s.p.

Dolič 36, 2253 Destrnik, tel.: 062/753-231

Nudimo vam prevoze vseh vrst
gradbenega materiala

GSM: 041/642-916